

THEORIE **DIEREN** DIPLOMA

Hond

INLEIDING

Geschiedenis

Alle honden stammen van één voorvader af: de wolf. Toch verschillen de rassen veel van elkaar en zien ze er anders uit. Er zijn wel 400 verschillende hondenrassen. Honden zijn groepsdieren, in het wild leefden ze in een groep, dat wordt roedel genoemd.

ALGEMEEN

Een nieuwe hond

Als er een nieuwe hond in huis komt zijn er een aantal zaken die je minimaal moet hebben, zoals een boek waarin alles staat over de opvoeding van een hond, voeding, voeder- en drinkbakjes, tandenborstel en hondentandpasta, halsband en riem, een hondenmand, speeltjes, een borstel aangepast op het vachttype en evt. een bench (een kleine kooi voor in huis).

Uitlaten

Het beste is om met een jonge pup iedere dag vaak, maar kort (10 minuten) te gaan wandelen. Vaak wandelen is ook goed in verband met de zindelijkheidstraining. De duur van de wandelingen kan langzaam opgevoerd worden. Volwassen honden moeten uiteindelijk vier keer per dag worden uitgelaten. Totaal minstens één tot anderhalf uur per dag. Laat de hond ook regelmatig even los, zodat hij zijn energie kwijt kan, maar laat hem dan niet te wild rennen en springen. Eventueel kan een hond ook mee met een hondenuitlaatservice.

Beweging

Het is belangrijk om te onthouden dat een hond gedurende minimaal zijn eerste levensjaar in de groei is. Een té snelle groei en een te zwaar lichaamsgewicht kan gepaard gaan met allerlei groei (bot) afwijkingen; een goede en evenwichtige voeding is dus van groot belang. Voor alle jonge pups geldt dat de duur van de wandeling in het begin niet te lang mag zijn en langzaam moet worden opgebouwd. Dus geen lange strand- of boswandelingen met een jonge hond! Spelen is voor een pup erg belangrijk. Het versterkt de band tussen baas en hond en het is goed voor mens en dier. Let er wel op: de eigenaar moet het spel beginnen en eindigen, om eventuele dominantieproblemen te voorkomen.

GEDRAG/OPVOEDING

Socialisatie

Socialisatie is het bewust en onbewust overnemen van gedragsregels en vormt een belangrijk onderdeel van de opvoeding van de hond. Bij de pup kan dat slechts enkele weken gebeuren (de socialisatieperiode), maar het is zeer belangrijk. Het bepaalt namelijk hoe een hond zich voor de rest van zijn leven gedraagt en reageert. In deze periode zijn de pups erg nieuwsgierig en ondernemend. Onderzoek heeft aangetoond dat voldoende prikkels in de socialisatiefase ervoor zorgen, dat de hond op oudere leeftijd minder snel ergens van schrikt of opgewonden raakt en meer geneigd is tot het onderzoeken van zijn omgeving.

Met een DierenDiploma maak je vrienden

Puppycursus

Honden leren snel, veel sneller dan de meeste mensen zich realiseren. Een ander woord voor 'leren' is 'conditioneren'. Honden leren meestal door overeenkomsten te leggen. Een puppycursus duurt meestal 8 – 10 weken en de basis-commando's als zit, lig en blijf worden daar geleerd.

Honden en kinderen

Voor kinderen is het belangrijk om te leren hoe je een hond moet benaderen. Niet iedere hond is namelijk bekend en vertrouwd met kinderen. Als je een hond wilt aaien, vraag dan altijd eerst aan je ouders of dat mag. Dan vraag je de eigenaar of je de hond mag aaien. Ga voorzichtig met je hand naar de hond toe zodat hij er eerst even aan kan snuffelen. Aai de hond op zijn kop of rug, maar kom nooit te dichtbij met je gezicht.

VERZORGING

Vacht

Een glanzende vacht geeft aan dat het dier gezond is, de juiste voeding krijgt en op een goede manier verzorgd wordt. Een goede vachtverzorging bestaat uit het regelmatig borstelen of kammen en controle op ongedierte, zoals vlooiën, teken of luizen. Hoe vaak en waarmee een hond geborsteld of gekamd moet worden, hangt af van de lengte en het type van de vacht.

Voor een hond met een kortharige (bv. een gladharige teckel) of ruwharige vacht (bv. een Duitse herder) is het voldoende om één à twee keer per week met een rubberborstel te borstelen.

Honden met een langharige vacht (bv. een Afghaanse windhond) moeten dagelijks geborsteld worden met een borstel met metalen tanden. Veel hondenvachten moeten regelmatig (bijvoorbeeld 2x per jaar) door een hondenkapper (trimmer) geplukt of geknipt worden. Het baden van honden is maar zelden nodig. Is een vacht erg vies (bijvoorbeeld na het zwemmen in modderwater), dan kan een wasbeurt nodig zijn. In elk geval zal een speciale hondenshampoo gebruikt moeten worden. Mensenshampoo is voor de hondenhuid niet geschikt. Bij huidproblemen kan de dierenarts het nodig vinden om een speciale shampoo te gebruiken.

Nagels

De nagels van een hond groeien constant en moeten dus van tijd tot tijd gecontroleerd worden. Bij een hond die regelmatig op een harde ondergrond loopt, slijten de nagels meestal vanzelf af. Als nagels te lang worden, bijvoorbeeld bij oudere honden die minder lopen of wat door de ondervoeten gaan zakken, moeten ze worden geknipt. In het bovenste deel van de nagel lopen bloedvaten en daarom moeten nagels niet te kort afgeknipt worden.

Gebit

Hoewel we zelden gaatjes zien in het hondengebit (ze eten geen suiker en drinken geen frisdrank), zien we wel dat het na enkele jaren wat bruin begint te worden aan de randen van tanden en vooral kiezen. Dit noemen we tandsteen en dat zorgt voor een stinkende adem. Verder beschadigt tandsteen het tandvlees en de wortels van tanden en kiezen. Ze kunnen zo los gaan zitten en eruit vallen. De ontstekingen zorgen voor de vieze adem en kunnen gevaarlijk zijn voor de gezondheid. De beste zorg voor het gebit van de hond is daarom tandenpoetsen vanaf puppleeftijd. Dan kan het dier er spelenderwijs aan wennen (de socialisatieperiode). Voor het poetsen worden speciale dierentandenborstels en hondentandpasta gebruikt. Mensentandpasta bevat teveel fluor en voor de hond veel te prikkelende stoffen, zoals menthol en is ongeschikt. Ook voeding is erg belangrijk is bij het voorkomen van tandsteen. Zo zijn er speciale brokken verkrijgbaar die voorkomen dat er tandsteen ontstaat, maar ook de betere hondenvoeding heeft een structuur en bevat stoffen die de vorming van tandsteen tegengaat.

Oren

In het algemeen hoeven we niets aan de oren te doen van een hond en alles wat we er in brengen aan water, zalf of wattenstaafjes kan juist irritatie of ontsteking veroorzaken. Alleen bij lange, omlaag hangende oren kan het nodig zijn om regelmatig met een oorreiniger van de dierenarts te behandelen. Daarmee wordt voorkomen dat ze gaan ontsteken en vaak onplezierig gaan ruiken.

Met een DierenDiploma maak je vrienden

Voeding

De hond is eigenlijk meer een alleseter dan een vleeseter. In het wild eet de hond zijn prooi namelijk met huid en haar op, dus ook de botten, de maag en ingewanden met daarin half verteerd plantaardig materiaal. Op die manier vult het dier zijn vleesmenu aan met de nodige vitaminen en mineralen. Dit is ook de basis voor de voeding die onze huishond nodig heeft.

Het is niet eenvoudig zelf een complete voeding voor je hond samen te stellen, die alle benodigde voedingsstoffen bevat. Zo is vlees alleen beslist geen complete maaltijd voor de hond. Het bevat o.a. te weinig kalk en kan op den duur leiden tot ontkalking van de botten. Veel beter is het om een goede kant en klare hondenvoeding van een goed merk te geven. Dit bestaan uit natte (blik) voeding of droogbrokken. Deze producten zijn uitgebalanceerd en bevatten alles wat een hond nodig heeft. Toevoegingen zijn overbodig en het is bovendien gemakkelijk.

De hoeveelheid voeding hangt af van de leeftijd, het gewicht en de activiteit van de hond. Geef de voeding van een volwassen hond bij voorkeur verdeeld over minimaal twee maaltijden per dag en zorg altijd voor een bakje vers drinkwater. Geef de hond voldoende de gelegenheid om zijn voedsel te verteren, dus laat hem niet direct na het eten uit. Voor grote honden is zeker belangrijk om te rusten na het eten omdat ze kans hebben op een maagdraaiing. De gassen in de maag kunnen dan niet weg en dit is een spoedgeval voor de dierenarts!

Omdat puppies andere voedingsbehoeften hebben dan volwassen en oudere honden, zijn er tegenwoordig voor iedere levensfase aparte voedingen. Daarnaast zijn er Light producten voor honden die aanleg hebben om te dik te worden.

Voeding pup

Puppies groeien de eerste levensmaanden heel snel. Hun geboortegewicht verdubbelt in enkele dagen en na vier weken is het al verviervoudigd! De groeisnelheid verschilt per ras. Kleine rassen zijn na zes tot acht maanden al bijna volgroeid (bv. Yorkshire terrier), terwijl hele grote rassen pas op de leeftijd van twee jaar pas volwassen zijn (bv. St. Bernard). De eerste weken is een pup voor die snelle groei volledig afhankelijk van de moedermelk. De moedermelk die pups de eerste dag drinken noemen we 'biest' en daar zitten heel veel afweerstoffen in. Vanaf ongeveer acht weken drinkt de pup niet meer bij de moeder en eet hij alleen nog maar vast voedsel. Een pup krijgt een paar keer per dag kleine maaltijden te eten. De aantal maaltijden kunnen geleidelijk worden opgebouwd tot twee maaltijden per dag voor een volwassen hond. Zorg er voor dat je pup niet te dik wordt. Dikke pups worden later namelijk vaak dikke honden. Controleer daarom regelmatig het gewicht en pas op met te veel tussendoortjes. Kies voor een gezonde hondensnack wanneer je hem eens iets extra's wilt geven.

Overgewicht

Om te voorkomen dat een hond te dik wordt, is naast de juiste hoeveelheid en soort voeding ook voldoende lichaamsbeweging van belang. Dit is niet alleen goed voor de conditie en gezondheid van de hond, maar ook voor die van de baas. Geef liever geen tafelresten en ook geen tussendoortjes, zoals kaas of worst. Deze zijn te vet en vaak ook te gekruid voor een hond. Wanneer je de hond eens wilt verwennen of belonen, kies dan voor een speciale hondensnack. Deze zijn niet alleen lekker, maar ook gezond. Er zijn eventuele Light snacks, die weinig vet bevatten en deze vormen een prima beloning voor honden die een beetje op hun gewicht moeten letten.

Senioren

Wanneer de hond ouder wordt veranderen de voedingsbehoeften geleidelijk. Vanaf de leeftijd van ongeveer acht jaar kunnen er gebitsproblemen optreden en gaat de spijsvertering wat minder efficiënt verlopen. Ook verbruikt een oudere hond vaak minder energie en heeft hij meer essentiële vetzuren en vitamine B en E nodig. Daarom zijn er voor oudere honden speciale seniorvoedingen.

Voor rashonden speciale voeding

Er zijn tegenwoordig ook rassetypische voedingen speciaal afgestemd op de rassetypische behoeftes. Er is bijv. Labrador, Jack Russel, Duitse herder en Chihuahua voeding verkrijgbaar.

**Met een DierenDiploma
maak je vrienden**

Voorbeelden van sport- of werkende honden

Voorbeelden van sport- of werkende honden zijn sledehonden, windhonden, politiehonden, jachthonden en blindegeleidehonden. Zelf kan je ook veel plezier hebben met je hond door aan behendigheid (agility) te doen of Doggy Dance. Vraag er eens naar bij een hondenschool.

DE DIERENARTS

Vaccinaties

De dierenarts zorgt er niet alleen voor dat als een dier ziek wordt, deze weer wordt beter gemaakt, maar de dierenarts is vooral belangrijk om bepaalde ziektes te helpen voorkomen. Daarom worden honden ingeënt tegen verschillende ziektes, zoals parvo, ziekte van Weil, besmettelijke leverziekte (HCC), kennelhoest, hondenziekte en in sommige gevallen tegen hondsdoelheid (rabiës). De dierenarts wil de hond graag ieder jaar op controle zien voor een jaarlijkse gezondheidscheck waarbij alle lichaamsfuncties zorgvuldig worden nagelopen en wordt bekeken welke inentingen er nodig zijn.

Ontworming

Infecties met wormen behoren tot de meest voorkomende aandoeningen bij huisdieren. Worminfecties treden vaak op zonder duidelijke ziekteverschijnselen, maar geven wel regelmatig conditievermindering en groeivertraging. Soms worden dieren ziek van wormen; diarree en braken is dan het meest geziene verschijnsel. Daarnaast kunnen worminfecties bij huisdieren aanleiding geven tot ongewenste infecties en allergie (astma) bij de mens. Infecties die van dieren over kunnen gaan op de mens noemen we zoönosen. Bij honden komen spoelwormen het meest voor; daarnaast zijn het bestrijden van lint-, haak- en zweepwormen van belang.

Vlooienbestrijding

Vlooien zijn hele lastige parasieten die helaas vaak in de vacht en op de huid bij honden en katten voorkomen. Er zijn veel verschillende producten om vlooien te bestrijden, want het voorkomen van een vlooienbesmetting is beter dan genezen. Het meest gebruikt worden pipetjes voor toediening in de nek. Als er al vlooien te zien zijn in de vacht wordt ook een omgevingspray aangeraden voor in huis.

Ziektekostenverzekering

Van een aantal voorzorgsmaatregelen (castreren, ontworming en vaccinaties) is bekend dat daar kosten aan verbonden zitten. Dus als je een hond aanschaft weet je dat je die een keer moet betalen. Ook voor de dagelijkse verzorging is geld nodig. Naast eten, moet een hond ook ontwormd worden en tegen vlooien en teken worden behandeld. Voor onkosten die je niet in de hand hebt, zoals bij een onverwachts ongeluk, kan je je hond verzekeren. Net zoals je een auto verzekerd tegen blikshade kan je ook een verzekering afsluiten, zodat onverwachte, soms hoge kosten verzekerd zijn en de dierenarts kan betalen. De dierenarts weet wat een goede ziektekosten verzekering is.

Chippen

Vroeger werden rashonden getatoeëerd om zeker te weten welke hond het is. Ook kon na weglopen de eigenaar hiermee worden teruggevonden. Maar tatoeages zijn na enkele jaren soms niet meer leesbaar en zijn pijnlijk om aan te brengen. Chippen is tegenwoordig de beste manier om de identiteit van een dier vast te kunnen stellen. Er wordt een zogenaamde transponder, zo klein als een rijstkorrel, net onder de huid ingebracht met een injectienaald. Deze transponder bevat een unieke code die met een afleesapparaat is af te lezen door de dierenarts, het asiel, de fokker of de dierenambulance. Mocht onverhoopt een hond zijn baas kwijtraken, dan is door middel van de chip altijd te achterhalen wie de eigenaar is. Het is dus wel belangrijk dat het nummer met de adresgegevens ergens genoteerd staan waar ze zijn op te vragen (zogenaamde databank).